

30 Ιουλίου, 1993

[ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΦΛΩΡΑ ΠΑΣΧΑΛΗ ΚΑΙ ΑΛΛΟΣ,

Εφεσείοντες,

v.

ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ,

Εφεσίβλητης.

(Ποινικές Εφέσεις Αρ. 5781 & 5784).

5 Έκδοση επιταγής άνευ αντικρύσματος, κατά παράβαση των άρθρων 305(A)(1) και 20 του Ποινικού Κώδικα Κεφ. 154, όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο 186/86 — Επιβολή ποινής προστίμου ΑΚ400.- στην εφεσείουσα και τρίμηνης φυλάκισης στον εφεσείοντα — Η παραγνώριση καθοριστικής μαρτυρίας ως προς τον λόγο που δεν πληρώθηκε η επιταγή από την Τράπεζα επί της οποίας εκδόθηκε ωδήγησε σε ανύρωση της καταδίκης και της ποινής.

10 Έκδοση επιταγής άνευ αντικρύσματος — "Διαθέσιμα κεφάλαια του εκδότη της επιταγής" στον άρθρο 305(A)(1) του Κεφ. 154, όπως τροποποιήθηκε — Είναι τα κεφάλαια του εκδότη στην τράπεζα γενικά.

Λέξεις και Φράσεις — "Εν αυτή" στο άρθρο 305Α(1) του Ποινικού Κώδικα Κεφ. 154.

15 Δυνάμει γραπτής σύμβασης στις 3.10.1989 ο παραπονούμενος πώλησε στον εφεσείοντα επιχείρηση εστιατορίου στην Αγία Νάπα έναντι της τιμής των ΑΚ55.000 εκ των οποίων οι ΑΚ50.000 καταβλήθηκαν με επιταγή της εφεσείουσας άμα τη υπογραφή της σύμβασης για το δε υπόλοιπο των ΑΚ5.000 εκδόθηκε μεταχρονολογημένη επιταγή για τις 7.10.1990. Η επιταγή αυτή όταν παρουσιάστηκε για πληρωμή στην Τράπεζα επεστράφηκε απλήρωτη.

20 Η κατηγορούσα αρχή ισχυρίστηκε ότι ο λόγος μη εξαργύρωσης της επιταγής ήταν η έλλειψη διαθέσιμων κεφαλαίων στην Τράπεζα της εφεσείουσας επί της οποίας εκδόθηκε ενώ οι εφεσείοντες ισχυρίστηκαν ότι η εφεσείουσα είχε δώσει οδηγίες στην Τράπεζά της να μην την εξαργυρώσει λόγω διαφορών που προέκυψαν μεταξύ του εφεσείοντα συζύγου της και του παραπονουμένου.

30 Το μόνο ερώτημα που εκαλείτο να απαντήσει το πρωτόδικο Δικαστήριο ήταν κατά πόσο η εφεσείουσα κατά την έκδοση της επιταγής είχε εύλογο αιτία να πιστεύει πως στην εμφάνισή της θα

υπήρχαν διαθέσιμα κεφάλαια για εξόφλησή της.

Ο υπεύθυνος της Τράπεζας ο οποίος κλήθηκε από την Κατηγορούσα αρχή έδωσε μαρτυρία ότι η εφεσείουσα είχε τρεις πιστωτικούς λογαριασμούς με συνολικό ποσό ΛΚ20.000 περίπου, και ότι ο λόγος που δεν εξαγύρωσε την επίμαχη επιταγή ήταν αυτός που επικαλέσθηκε η εφεσείουσα.

5

Το Ανώτατο Δικαστήριο επέτρεψε την έφεση και αποφάνθηκε ότι:

1. Η επιταγή μπορούσε να εξαργυρωθεί από οποιοδήποτε πιστωτικό λογαριασμό της εφεσείουσας στην Τράπεζα γενικά και όχι μόνο από κεφάλαια κατατεθειμένα στον ειδικό λογαριασμό που αναφέρεται στην επιταγή. Αυτό προβλέπεται ρητά με την φράση "εν αυτή" στο σχετικό άρθρο του Νόμου.

10

2. Μετά την μαρτυρία του υπαλλήλου της Τράπεζας το αποτέλεσμα των εφέσεων δεν μπορεί να είναι άλλο από την επιτυχία τους.

15

Οι εφέσεις επιτρέπονται. Οι κατηγορούμενοι απαλλάσσονται και αθωώνονται.

Per Curiam: Η κατηγορία που μπορούσε να προσαφθεί εναντίον των εφεσειόντων ήταν κάτω από το εδάφιο 2 του άρθρου 305Α. Όμως ο εφεσειών έχει ήδη εκτίσει μέρος της φυλάκισής του για κατηγορία στην οποία αθώωθηκε.

20

Έφεση εναντίον Καταδίκης και Ποινής.

Έφεση εναντίον της καταδίκης και ποινής από τη Φλώρα Πασχάλη και Ανδρέα Γ. Πασχάλη οι οποίοι βρέθηκαν ένοχοι στις 31.5.93 από το Επαρχιακό Δικαστήριο Αμμοχώστου (Αριθμός Ποινικής Υπόθεσης 1851/91) στην κατηγορία της έκδοσης επιταγής χωρίς αντίκρουσμα κατά παράβαση του άρθρου 305 Α(1) του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154 όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 186/86 και καταδικάστηκαν από Ε. Παπαδοπούλου, Α.Ε.Δ. η μεν 1η εφεσείουσα σε £400.- πρόστιμο, ο δε 2ος εφεσειών σε τρίμηνη φυλάκιση.

25

30

Φ. Κληρίδης, για τους εφεσειόντες.

Στ. Ιωσήφ, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους εφεσίβλητους.

35

Cur. adv. vult.

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Οι εφεσείοντες, που είναι σύζυγοι, αντιμετώπισαν από κοινού ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας κατηγορία για έκδοση επιταγής άνευ αντικρύσματος, κατά παράβαση του άρθρου 305Α(1) του Ποινικού Κώδικα, 5 Κεφ. 154, όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο 186/86. Την επίμαχη επιταγή εξέδωσε η πρώτη εφεσείουσα, ενώ ο δεύτερος εφεσείων συνήργησε στη διάπραξη του αδικήματος, και γι' αυτό στην κατηγορία προστέθηκε και το άρθρο 20 10 του Ποινικού Κώδικα. Μετά από ακροαματική διαδικασία οι εφεσείοντες βρέθηκαν ένοχοι στην κατηγορία και, η μιν εφεσείουσα καταδικάστηκε σε £400 πρόστιμο ενώ ο εφεσείων σε τρίμηνη φυλάκιση.

Τα γεγονότα της υπόθεσης, καθόσο μέρος τους δεν αμφισβητούνται και σχετίζονται άμεσα με την κατηγορία 15 είναι τα εξής: Στις 3.10.1989 ο εφεσείων και ο παραπονούμενος έκαμαν γραπτή σύμβαση, βάσει της οποίας ο δεύτερος πωλούσε στον πρώτο την επιχείρηση του εστιατορίου του στην Αγία Νάπα, έναντι της τιμής των £55.000. Οι 20 £50.000 ήσαν πληρωτές με την υπογραφή της σύμβασης και καταβλήθηκαν με επιταγή της εφεσείουσας. Το υπόλοιπο ποσό των £5.000 θα πληρωνόταν στις 7.10.1990 και γι' αυτό εκδόθηκε η επίμαχη επιταγή την ίδια μέρα της υπογραφής της σύμβασης, μεταχρονολογημένη όμως για τις 25 7.10.1990. Η επιταγή αυτή, όταν παρουσιάστηκε από τον παραπονούμενο για εξαργύρωση, επιστράφηκε σ' αυτόν με την ένδειξη "Refer to drawer", τραπεζικό λογότυπο που σημαίνει αποταθείτε στον εκδότη για να πληροφορηθείτε γιατί η επιταγή δεν έχει πληρωθεί.

Η Κατηγορούσα Αρχή προσπάθησε να αποδείξει πως ο 30 λόγος για τον οποίο δεν εξαργυρώθηκε η επιταγή, ήταν η έλλειψη διαθέσιμων κεφαλαίων στην τράπεζα της εφεσείουσας επί της οποίας εκδόθηκε. Οι εφεσείοντες, οι οποίοι εσφαλμένα κλήθηκαν από το πρωτόδικο Δικαστήριο σε απολογία, ισχυρίστηκαν πως ο λόγος για τον οποίο δεν πληρώθηκε η επιταγή είναι γιατί η εφεσείουσα έδωσε 35 οδηγίες στην Τράπεζά της να μην την εξαργυρώσει. Και

αυτό, γιατί προέκυψαν διαφορές μεταξύ του εφεσεύοντα συζύγου της και του παραπονουμένου σχετικά με την πιο πάνω αναφερόμενη δοσοληψία, για την οποία και εκδόθηκε η επιταγή.

Το άρθρο 305Α(1) του Ποινικού Κώδικα, που εισήχθη 5
σ' αυτόν με τον τροποποιητικό Νόμο 186/86, προβλέπει τα εξής:

"(1) Όστις εκδίδει επιταγήν ήτις, επί τη εντός ευλόγου χρόνου από της ημερομηνίας κατά την οποίαν κατέστη πληρωτέα, εμφανίσει της εις την τράπεζαν επί της οποίας εξεδόθη, δεν εξοφλείται λόγω ελλείψεως διαθέσιμων κεφαλαίων του εκδότη της εν αυτή και ο εκδότης της εν λόγω επιταγής παραλείπει να εξοφλήση ταύτην εντός δεκαπέντε ημερών αφ' ότου έλαβε γνώσιν του γεγονότος τούτου, είναι ένοχος ποινικού αδικήματος και υπόκειται εις φυλάκισιν μη υπερβαίνουσιν τους έξι μήνας, εκτός εάν ούτος αποδείξη ότι κατά τον χρόνον καθ' ον εξέδωσε την επιταγήν είχεν εύλογον αιτίαν να πιστεύη ότι επί τη εμφανίσει της θα υπήρχαν διαθέσιμα κεφάλαια διά την εξόφλησίν της." 10 15

Το ερώτημα επομένως που εκαλείτο το πρωτόδικο Δικαστήριο να απαντήσει, βάσει της μαρτυρίας που είχε προσαχθεί, ήταν ένα και μοναδικό, το εξής: Όταν η εφεσεύουσα εξέδιδε την επιταγή, είχε εύλογο αιτία να πιστεύει πως στην εμφάνιση της θα υπήρχαν διαθέσιμα κεφάλαια για την εξόφλησή της; Μάλιστα, και ενόψει της δοθείσης μαρτυρίας στην υπόθεση, το ερώτημα επικεντρώθηκε στο αν στην πραγματικότητα η εφεσεύουσα είχε διαθέσιμα κεφάλαια κατά το χρόνο που παρουσιάστηκε η επιταγή για εξαργύρωσή της. 20 25

Κατά τη διάρκεια όμως της πρωτόδικης διαδικασίας έγινε εκτροπή της συζήτησης, έτσι που αντί αυτή να περιοριστεί στην αποδοχή μαρτυρίας σχετικής με την απόδειξη της συγκεκριμένης κατηγορίας, οδηγήθηκε σε άσχετα θέματα με αποτέλεσμα να υπάρξει σύγχυση, αχρείαστη ανάλυ- 30

ση της αξιοπιστίας των μαρτύρων για να καταλήξει στο τέλος το Δικαστήριο σε ασφαλμένα συμπεράσματα.

Καθοριστική για την υπόθεση ήταν η μαρτυρία του Ηλία Παπαντώνη, που κλήθηκε από την Κατηγορούσα
5 Αρχή, υπεύθυνου του καταστήματος της Τράπεζας Κύπρου, επί της οποίας εκδόθηκε η αφορούσα στην κατηγορία επιταγή. Ο μάρτυρας αυτός είπε απερίφραστα πως ο λόγος για τον οποίο δεν εξαγύρωσε την επιταγή ήταν γιατί του το ζήτησε η εφεσείουσα. Αν η εφεσείουσα του
10 έδιδε οδηγίες να πληρώσει την επιταγή θα το έκανε. Είχε δε προς τούτο η Τράπεζά του τρεις πιστωτικούς λογαριασμούς της, με συνολικό ποσό γύρω στις £20.000.

Φαίνεται πως η νομική σύγκυση δημιουργήθηκε από την ασφαλμένη νομική άποψη του εισαγγελέυοντος, όπως
15 αυτό φαίνεται από την αντεξέτασή του των εφεσειόντων, που είχε την εντύπωση πως τα διαθέσιμα κεφάλαια, που προβλέπει το σχετικό άρθρο του Νόμου πρέπει να βρίσκονται κατατεθειμένα στον ειδικό λογαριασμό που αναφέρεται στην επιταγή. Αυτό βέβαια δεν είναι ορθό. Το σχετικό άρθρο ρητά προβλέπει "... επί τη εμφανίσει της εις την
20 τράπεζαν επί της οποίας εξεδόθη, δεν εξοφλείται λόγω ελλείψεως διαθέσιμων κεφαλαίων του εκδότη της εν αυτή ...", δηλαδή στην τράπεζα γενικά. Ο εισαγγελεύων επέμεινε στην εξέταση του μάρτυρα Παπαντώνη, να απαντήσει αν είχε η εφεσείουσα διαθέσιμα χρήματα στο συγκεκριμένο
25 λογαριασμό που αναφέρεται στην επιταγή. Ο μάρτυρας απάντησε πως στο συγκεκριμένο λογαριασμό δεν υπήρχαν κεφάλαια, η εφεσείουσα όμως είχε άλλους τρεις πιστωτικούς λογαριασμούς από τους οποίους η επιταγή μπορούσε να εξαγυρωθεί, αν του έδιδε προς τούτο οδηγίες. Οι
30 οδηγίες του όμως ήταν να μην εξαγυρώσει την επιταγή γιατί είχαν προκύψει διαφορές του συζύγου της με τον παραπονούμενο σχετικά με τη δοσοληψία για την οποία εκδόθηκε η επιταγή.

Με αυτό το μαρτυρικό υλικό η έφεση ενώπιόν μας
35 ήταν σύντομη. Τόσο ο δικηγόρος των εφεσειόντων, αλλά

και η δικηγόρος της Δημοκρατίας, περιορίστηκαν στο κρίσιμο σημείο. Το αποτέλεσμα της έφεσης, ενόψει της μαρτυρίας του υπαλλήλου της Τράπεζας είναι αναπόφευκτο. Η κατηγορία εναντίον των εφεσειόντων δεν αποδείχτηκε. Η επιταγή δεν εξαργυρώθηκε, όχι γιατί δεν υπήρχαν διαθέσιμα κεφάλαια της εφεσείουσας, αλλά γιατί η ίδια έδωσε οδηγίες να μην πληρωθεί. 5

Οι εφέσεις επιτρέπονται. Οι καταδίκες των εφεσειόντων ακυρώνονται. Απαλλάσσονται και αθωώνονται στην κατηγορία. 10

Για σκοπούς και μόνο συμπλήρωσης της νομικής συζήτησης αναφέρουμε πως, με βάση τα γεγονότα της υπόθεσης η κατηγορία που μπορούσε να προσαφθεί εναντίον των εφεσειόντων ήταν κάτω από το εδάφιο 2 του άρθρου 305Α, που προβλέπει τα εξής: 15

"(2) Όστις άνευ ευλόγου αιτίας, προκαλεί δι' οιασδήποτε πράξεως την μη εξόφλησιν εκδοθείσης υπ' αυτού επιταγής, είναι ένοχος ποινικού αδικήματος και υπόκειται εις φυλάκισιν μη υπερβαίνουσας τους έξι μήνας, εκτός εάν αποδείξη ότι είχεν εύλογον αιτίαν να πιστευή ότι εδικαιούτο να προβή εις την τοιαύτην πράξιν." 20

Ταυτόχρονα όμως παρατηρούμε πως ο εφεσείων έχει ήδη εκτίσει φυλάκιση ενός μηνός για κατηγορία στην οποία αθωώθηκε.

Οι εφέσεις επιτρέπονται.